

SEVKA

impol
Aluminium Industry
Impol - Seval

INFORMATIVNI LIST
AVGUST 2023.
BROJ 185

■ Veljko Petrović, Sektor kvaliteta
**SLOGA KUĆU GRADI, DOKLE GOD SMO SLOŽNI I UJEDINJENI,
NAŠA KUĆA ĆE OSTATI JAKA I STABILNA**

Sadržaj

5

ELEKTROSNKE FAKTURE U
IMPOL SEVAL-U

8

KLIMATSKE PROMENE I
UGLJENIČNI OTISAK

10

DOBAR, SLOŽAN TIM U
MNOGOME OLAKŠAVA
ORGANIZACIJU RADA

12

IMPOL SEVAL NA 29.
DRINSKOJ REGATI

19

POZDRAV LETU

GDE IMA VOLJE IMA I NAČINA

Tekst: **Danijela Smiljanić**, Izvršni urednik

Novi milenijum, informatička revolucija koja je povezala ceo svet i razmenu informacija učinila mnogo lakšom i bržom, nesumnjivo je od uticaja na živote običnog čoveka. Neslućeni napredak na poljima nauke, tehnološke inovacije i razvoj privrede uticale su na poboljšanje prosečnog standarda pojedinca, podizanje pojedinačne i kolektivne svesti i pre svega, podizanje svesti o ljudskim pravima i mogućnostima i širokoj dostupnosti prilika. Sa druge strane, posledice ovih promena nisu uvek pozitivne. Nasuprot lakoj dostupnosti informacija, širokog spektra znanja, olakšanoj komunikaciji protoku robe i usluga, podizanja nivoa bezbednosti na radnim mestima ipak, pojedinac se susreće sa sve ubrzanijim načinom života, povećanim stresom, manjkom empatije, usamljenošću i ne tako retko otuđenošću čak i od sebe samih.

Borba zaposlenih od pre samo sto pedeset godina imala je za cilj osmočasovno radno vreme, povoljne uslove rada i elementarna prava zaposlenih. Pre manje od sto godina u mnogim razvijenim zemljama žene su se borile za prilike školovanja i zapošljavanja, mogućnosti koje su bile dostupne muškarcima. Svetski ratovi tokom dva desetog veka gotovo su uništili Evropu, a ipak instikt preživljavanja, samoodržavanja, uticao je da se i nakon tih razaranja ljudi okrenu jedni drugima, udruže i vođeni zajedničkom idejom o boljem životu za sebe i svoje potomke izgrade i poprave razrušeno, pomire zavađeno i otvore put napretku.

Kao na razvojnoj klackalici, nažalost, sa globalnom pandemijom, inflacijama i ekonomskim stagnacijama koje su je pratile, ratom koji utiče na ceo svet, čini se da iskušenja ponovo testiraju ljudski rod. Ponovo su pred nama brojni izazovi, čini se visoka cena tehnološkog napretka i razvoja koja dolazi na naplatu. Šta bi to bio model za usvajanje: Potrebno je da pogledamo unazad, prilagodimo nasleđe prethodnih generacija, iscrpimo snagu sećanja na pretke, vratimo elementarnim vrednostima polazeći od samog čoveka pojedinca. Iskoristimo njihove ideje prilagodivši ih novim tendencijama. Radimo na zajedništvu, ujedinjenošću, stvaranju zajedničkih ciljeva ka zajedničkom dobru, baš kao što su i oni to činili uprkos nedaćama stvarajući svet kakav žele za sebe i svoje bližnje. Za nas, koji sada tražimo način, volja ne nedostaje!

Skeniraj
i preuzmi
list Seval u
elektronskoj
formi

MIRNO MORE NIKADA NIJE STVORILO DOBROG MORNARA

O našoj ponudi, potražnji iz inostranstva i uslovima na svetskom tržištu razgovarali smo sa Miroslavom Joksimovićem, Direktorom Sektora marketinga.

Tekst: **Lazar Đokić, Vođa poslova bezbednosti i zdravlja na radu**

S obzirom da je veći deo posla Vašeg sektora vezan za spoljne saradnike, koliko se posledice svetske ekonomske krize osećaju u toj saradnji?

Strepnja i nada su verovatno reči koje najupečatljivije opisuju stanje u kome se trenutno nalazi svetska privreda. Svetska ekonomska kriza ostavlja evidentne posledice na poslovanje Impol Seval-a imajući u vidu da preko 96% od ukupne proizvodnje realizujemo u izvozu. Takođe, strateški najvažnije nabavke – sirovina, oprema i dr. uglavnom se realizuju iz uvoza. Imajući ovo u vidu, situacija na svetskom tržištu ima veoma značajan uticaj na poslovanje Društva. Kako bi smo ublažili ove posledice ulažemo maksimalne napore da održimo dobru saradnju sa pouzdanim i proveranim kupcima i isporučiocima.

Da li i koliko Sektor marketinga apsorbuje i ublažava negativne efekte nestabilnog tržišta u korist celog sistema Impol Seval?

Svakako! Zadatak Sektora Marketinga, u svakoj situaciji, a posebno u ovakvim tržišnim uslovima, je da odgovornim pristupom da maksimalan doprinos u cilju što efikasnijeg poslovanja Društva. Gotovo svakodnevno smo suočeni pritiscima kupaca za smanjenje cena naših proizvoda kao i rastom nabavnih cena sirovina, opreme, energenata itd.

Koliko je teško, u ovakvim tržišnim uslovima, prodati proizvod. Kako sačuvati stare i pronaći nove kupce?

Nizak nivo tražnje uz stalni pritisak na smanjenje prodajnih cena čine da ovo trenutno bude jedan od najtežih zadataka Prodaje. Trend rasta inflacije na globalnom nivou, rast kamata na evropskim finansijskim tržištima, rat između Rusije i Ukrajine faktori su koji tržište čine nestabilnim i ne-

izvesnim. Svakako moramo biti optimisti i mudrim poslovanjem prebroditi ovaj krizni period. Konkurentna cena, kvalitet isporučene robe i poštovanje rokova isporuke najbolji su načini kako za očuvanje starih tako i za osvajanje novih kupaca.

Šta je po Vašem mišljenju ono u Impol Sevalu čime on može da zadivi kupce i zaseni konkurenciju na tržištu aluminijuma?

To je pre svega Bojeni proizvodni asortiman čijim vrhunskim kvalitetom možemo odgovoriti sve delikatnijim zahtevima kupaca. Zbog izuzetne sposobnosti oblikovanja, male težine, postojanosti i dekorativnosti bojene trake od aluminijuma imaju široku primenu, što smo već i dokazali kroz veliki broj različitih projekata (stadioni, metro stanice, hoteli, stambeno-poslovni kompleksi itd.) i namena – registarske tablice, zvučne barijere, kamp prikolice, saobraćajni znaci, sistemi zaštite od sunca itd.

Nestabilno tržište, neizvesna politička situacija u svetu i inflacija sigurno utiču na dostupnost i cenu pre svega sirovina, ali i ostale robe i usluga bitnih za proizvodnju i funkcionisanje. Kako je služba nabavke odgovorila na ove izazove? Kako sačuvati dobre dobavljače?

Cene sirovina su se malo stabilizovale i trenutno nema poteškoća u obezbeđivanju potrebnih sirovina. Pregovorima sa isporučiocima pokušavamo da dobijemo

što povoljnije cene i potpisivanjem godišnjih ugovora, gde je to moguće, obezbeđujemo se od mogućeg budućeg rasta cena potrebnih materijala i opreme.

Dosadašnjim poštovanjem dogovora sa isporučiocima, a pre svega redovnim plaćanjem dospelih obaveza, stekli smo veoma visok nivo poverenja kod dobavljača a jedan od najvažnijih zadataka je da taj stečeni ugled sačuvamo i u budućnosti.

Koliko ste zadovoljni dosadašnjim radom Sektora marketing kao i zaposlenima u njemu?

Dosadašnji rad Sektora ocenio bih vrlo dobrom ocenom jer postoji dosta prostora za napredak, kako u individualnom pristupu zaposlenih tako i u organizacionom smislu.

Kakve su Vaše procene po pitanju prodaje u ostatku godine?

Po prirodi sam veliki optimista, ponekad i malo nerealni optimista. Ali, s obzirom na sve okolnosti u kojima se trenutno nalazimo smatram da do kraja ove godine ne treba očekivati veliko poboljšanje u pogledu nivoa prodaje. Situacija na tržištu je dosta neizvesna, inflacija je jako visoka, politička situacija je dosta nestabilna... ipak to ne sme da nas pokoleba već samo da nam da dodatni motiv da maksimalnim zalaganjem i mudrim radom savladamo sve poteškoće jer „mirno more nikada nije stvorilo dobrog mornara“!

ELEKTROSNKE FAKTURE U IMPOL SEVAL-U

Tekst: **Dorđe Pjević, Direktor finansijskih i računovodstvenih poslova;**
Tanja Bosiljčić, Pomoćnik direktora

Saglasno Zakonu o elektronskom fakturisanju (Sl. Gasnik RS 44/21, 129/21 i 138/22) čija je puna primena za Društva Impol Sevala počela 01.01.2023. godine, definisan je osnov za primenu jednog, za poslovne subjekte Republike Srbije, potpuno novog načina poslovanja sa fakturama. Usvojenim podzakonskim aktima precizirano je postupanje sa elektronskim fakturama i drugim elektronskim dokumentima. Definirano je ko su obveznici izdavanja i primanja elektronskih faktura, osnovni elementi elektronske fakture, način i postupak registrovanja za pristup sistemu elektronskih faktura, način i postupak evidentiranja obračuna poreza na dodatu vrednost i sl.

Od 1. januara 2023. godine sastavni deo naše svakodnevne poslovne komunikacije je postala reč „SEF“ – sistem elektronskih faktura. Sistem elektronskih faktura je informatičko-tehnološko rešenje preko koga se vrši slanje, prijem, evidentiranje, obrada i čuvanje elektronskih faktura. Uz svesrdnu podršku kolega iz Alcada i njihovih saradnika, uspeali smo da samostalno uspostavimo sistem slanja i prijema

elektronskih faktura za sva Društva Impol Sevala. Takve elektronske fakture (izlazne i ulazne) se kroz naš informacijski sistem „kreću“ u skladu sa definisanim postupcima i u skladu sa zakonskim obavezama. To znači, da ih obrađujemo, čuvamo, odnosno arhiviramo u skladu sa zakonskim rešenjima. Novine koje su u primeni od 01.01.2023. godine, su samo dalji razvoj u primeni elektronskih dokumenata u Impol Sevalu.

Kao i svaki početak, bilo je nejasnoća i manjih poteškoća kod svih učesnika koji koriste SEF, ali sada možemo reći da je Sistem elektronskih faktura uspešno realizovan. U prilog tome, govori činjenica da elektronsku fakturu primamo odmah nakon što ista bude izdata od strane dobavljača, kao i da naši kupci fakture dobiju odmah po kreiranju. Prema našim podacima, u periodu I-VII 2023. godine, preko SEF je za sva Društva Impol Sevala poslato preko 1.400 elektronskih faktura i primljeno preko 5.300 elektronskih faktura. Za isti period, prema informaciji iz Ministarstva finansija Republike Srbije, preko 216.000

poslovnih subjekata je uključeno u Sistem elektronskih faktura i razmenjeno je preko 75.000.000 elektronskih faktura. Treba napomenuti da se, od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, još uvek vrše prilagođavanja, i da se očekuje početak primene nove verzije SEF-a.

Svakako treba istaći značaj timskog rada koji se i u ovom slučaju pokazao kao ključni. U realizaciju uključivanja Impol Sevala u Sistem elektronskih faktura su svoj doprinos dale, kako kolege iz Sektora marketinga i Sektora infastruktura, tako i kolege iz Finala. Kada iz ove perspektive posmatramo prethodni uobičajen način izdavanja fakture, a to je papirni oblik, deluje da je to bilo veoma davno. Još jedna potvrda da se na unapređeno i bolje rešenje, veoma brzo naviknemo.

KNJIGOVODSTVO OD POŠTARA DO ELEKTRONSKOG ZAPISA

Polazeći od osnovne definicije knjigovodstva, po kojoj knjigovodstvo predstavlja evidentiranje poslovnih promena na osnovu pisane isprave kojom se potvrđuje nastanak određenog poslovnog događaja nastala je osnovna knjigovodstvena smernica „nijedno knjiženje bez dokumenta“. U razvoju knjigovodstva jedno od ključnih funkcija imala je pošta koja je obezbeđivala da se pisane isprave – pre svega fakture

kao osnovni knjigovodstveni dokument dostave od strane izdavaoca njegovom primaocu. Takva razmena je trajala dani-ma. Eksterne fakture su stizale u preduzeća gde su se „zavodile“ u knjigu ulaznih faktura a potom preko kurira prosleđivale odgovornim licima u preduzeću na potpis. Postojala je mogućnost da se iste izgube ili da se nepotrebno zadrže na potpisu kod odgovornih lica i da se time ne obezbedi ažurnost knjiženja.

Početkom 21. veka zahvaljujući razvoju informacionog sistema uvedeno je elektronsko praćenje kretanja primljenih faktura unutar preduzeća. Prispale fakture su kroz informacijski sistem praćene od ulaska u preduzeće do samog knjiženja. Naime, kroz informacijski sistem je praćeno njihovo kretanje, te se u svakom momentu tačno znalo gde se svaka faktura nalazi. Podignut je nivo ažurnosti knjiženja.

Proknjižene pisane fakture su arhivirane u klasere sa obavezom da se čuvaju

u posebnim prostorijama i to duži niz godina.

Zakonska odredba da se fakture mogu izdavati u papirnom ili elektronskom obliku predstavlja veliki korak u pojednostavljenju knjigovodstvenog praćenja poslovanja preduzeća i ažurnosti u knjiženju.

Dodatna odredba da je elektronska faktura validna u elektronskom obliku i to bez pečata i potpisa i da se ista ne mora štampati i ne mora se slati poštom, obezbedila je mogućnost dodatne ažurnosti u knjiženju kao i mogućnost arhiviranja faktura kao elektronskih zapisa.

3 OMILJENE KNJIGE:

„Priča o karmi” B.D.Benedikt, „Alhemičar” Paulo Koeljo i „Koliba” Viliem Pol Jang

3 REČI KOJE VAS NAJBOLJE OPISUJU:

Iskren, pošten, uporan

3 STVARI KOJIMA ISPUJAVATE SLOBODNO VREME:

Trudim se da slobodno vreme bude ispunjeno različitim aktivnostima koje podrazumevaju porodične aktivnosti, sport i boravak u prirodi.

ŠTA NAJVIŠE VOLITE KOD LJUDI?

Iskrenost, odgovornost, saosećajnost i ljubaznost

ŠTA NE VOLITE KOD LJUDI?

Ne volim sebične, neodgovorne, negativne i ljude koji osuđuju druge.

KOJI JE TRENUTAK VAŠE NAJVEĆE SREĆE?

Ja sam pozitivan čovek koji se raduje malim stvarima i trudim se da u svakom trenutku budem srećan i da učinim nekog srećnim.

INŽENJER GRAĐEVINARSTVA – RADNO MESTO KOJE SPAJA ONO NAJLEPŠE ŠTO GRAĐEVINA PRUŽA

Tekst: **Darko Vasiljević, Saradnik za kadrovske poslove**

KOJA JE ULOGA INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA U DRUŠTVU I KOLIKO SU RAZNOVRNI POSLOVI KOJE OBAVLJATE?

Uloga Inženjera građevinarstva u fabrici Impol Sevala je široka i uključuje niz odgovornosti. Rad na projektima od početka do kraja, što podrazumeva planiranje, pripremanje podloga za projektovanje i nadgledanje izgradnje. Često sarađujem sa arhitektama, izvođačima radova i drugim inženjerima kako bi osigurali da se projekat završi na vreme, u okviru budžeta i po najvišim standardima.

Jedan od primarnih poslova Inženjera građevinarstva u Impol Sevalu je održavanje postojeće infrastrukture. Kao građevinski inženjer pregledam i procenjujem infrastrukturu, kako bih osigurao bezbednost, i preporučujem popravke ili nadogradnju po potrebi. Ovo može uključivati bilo šta, od popravljanja male pukotine na putu do zamene dela objekta.

Pored saniranja postojećih i planiranja novih objekata, Inženjer građevinarstva je odgovoran za nadgledanje građevinskih projekata. Upravljanje timovima izvođača radova i radnika, obezbeđujući da se projekti završe na vreme i u okviru budžeta. Takođe, kontrolišem i kvalitet i proveravam bezbednost, praveći izmene po potrebi, da bi se obezbedila usklađenost sa propisima i standardima.

DA LI SARAĐUJETE SA DRUGIM SEKTORIMA U DRUŠTVU I U KOM OBIMU?

Naravno da sarađujem, jer to je ključna stvar za kvalitetno obavljanje poslova. U zavisnosti od radova koji se obavljaju, potrebno je da u konsultaciji sa kolegama iz drugih sektora izvršim detaljan plan koji će istovremeno omogućiti da nesmetano radim na sanaciji, rekonstrukciji ili izgradnji, a da istovremeno ne ometam funkcionalnost proizvodnje i dela objekta u kome se vrše radovi.

DA LI STE TOKOM ŠKOLOVANJA OVAKO ZAMISLJALI SVOJE RADNO MESTO?

U toku školovanja nisam ni pretpostavljao da ću raditi ovakav posao, jer kada se školujete za građevinskog inženjera svesni ste da zbog širokog obima posla koji može da obavlja, možete raditi i kancelarijske

poslove koji se tiču projektovanja i dokumentacije, a možete raditi i poslove na gradilištima širom zemlje. Sticajem okolnosti nalazim se na takvom radnom mestu da sam spojio ono najlepše što građevina pruža, a to je da sam uključen u projekat od početka što podrazumeva kancelarijski deo koji se odnosi na projektovanje, planiranje i organizaciju, pa sve do samog završetka projekta koji obuhvata dinamiku izgradnje, praćene i nadgledanje finalnih radova.

KOLIKO SU UČESTALE INOVACIJE U VAŠEM DELOKRUGU POSLA I KOLIKO JE MOGUĆE PRIMENITI IH U PRAKSI?

Zbog kontinuirane potrebe za novom i ažuriranom infrastrukturom javljaju se nove tehnologije gradnje i novi materijali. Danas je teško sve to ispratiti jer u našem okruženju izvođači koji obavljaju građevinske poslove imaju većinom majstore starog kova, koji nisu voljni da prihvate nove tehnologije gradnje. Ipak novi materijali nam pružaju dosta bolji učinak u izgradnji jer olakšavaju rad i smanjuju vreme ugradnje.

KOLIKO VREMENA VAM JE BILO POTREBNO DA SE PRILAGODITE OVOM RADNOM MESTU I ŠTA BISTE OZNAČILI KAO DEO POSLOVA NAJTEŽI ZA SAVLADAVANJE?

Kada sam došao na poziciju Inženjera građevinarstva, u startu je to bio veliki izazov za mene, a i za mog kolegu koji je, nedugo zatim, otišao u penziju, jer, za veoma kratko vreme, pokušao je da mi prenese što više informacija vezanih za ovo radno mesto. Dosta mi je pomoglo to što sam imao prethodna iskustva u struci pa sam savete i informacije koje mi je preneo mnogo lakše savladao. Najviše vremena, dok je kolega bio tu, sam posvetio postojećoj dokumentaciji objekata i postupku dobijanja dozvola za izvođenje radova preko sistema CEOP jer je to deo posla koji nije baš omiljeni građevinskim inženjerima.

ŠTA SU NAJVEĆI IZAZOVI U VAŠEM DODATNEM RADU NA POZICIJI INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA?

Ovo je radno mesto gde je svaki projekat različit u odnosu na prethodni, tako da za svaki poduhvat moram posebno da se pripremim. Radove na sanaciji krovova

hala proizvodnje mogu da izdvojim kao najveći izazov, to mi je prethodni kolega nagovestio kao posao kome nema kraja jer to je "borba sa vetrenjačama". Svedoci smo raznih vremenskih nepogoda koje su iz godine u godinu sve intenzivnije i nepredvidljive, na koje ljudski faktor ne može da utiče. Površina krova od preko 40.000 m² lima i 2.000 m uvala je veliki izazov za svakog inženjera građevine i kada pomislite da ste završili jedan deo, na drugom se otvori novi posao. Na meni je da blagovremeno otkrijem i otklonim oštećenja na krovu da bi se nesmetano vršili poslovi u proizvodnji.

KOJE PROJEKTE, NA KOJIMA STE RADILI KAO INŽENJER GRAĐEVINARSTVA, BISTE IZDVOJILI KAO NAJBITNIJE?

Trenutno predstoji projekat izvođenja radova na rekonstrukciji sanitarne kanalizacije u krugu fabrike Impol Seval-a, a nakon toga radovi na izgradnji objekta za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda - Separatorsa zauljenih voda. Ovo mi je prvi veći projekat u kome učestvujem od početka i veoma je bitan za fabriku jer ima ključnu ulogu u dobijanju vodne dozvole.

KOLIKO JE POTREBNO, ODNOSNO MOGUĆE PLANIRATI PROJEKTE UNAPRED?

Planiranje je ključna stvar za izvođenje projekata, jer pre nego što se započne sa realizacijom nekog projekta, potrebno je detaljno izvršiti niz studija i procena koje bi kasnije omogućile što bolje izvođenje radova. Naravno, i pored detaljne razrade plana i dinamike rada uvek dođe do nekih nepredviđenih radova, jer jedno je kada se nešto planira na papiru, a drugo je kada se krene sa radom i vidi stanje na terenu. Zbog toga je ovaj posao toliko dinamičan i uzbudljiv.

DA LI IMATE VREMENA ZA HOBI, REKREACIJU I KAKO PROVODITE TO VREME?

Naravno, ja sam čovek koji voli dosta toga. Od malena volim sport tako da uvek kada imam slobodno vreme volim da odem na basket ili fudbal, a uz druge sam zavoleo i pecanje. Pored svih obaveza uvek se trudim da svoje slobodno vreme što više provedem sa svojom porodicom i prijateljima.

KLIMATSKE PROMENE I UGLJENIČNI OTISAK

Tekst: **Milenko Topalović, Tehnolog hemijske laboratorije i sistema zaštite životne sredine**

Ekstremne suše, požari, poplave, širenje pustinja, smanjenje čistih izvora vode, kao i gubitak bioraznolikosti, samo su neke od štetnih pojava za koje se odgovornim smatraju klimatske promene.

Termin „promena klime“ prvi put je zvanično definisan u Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o promeni klime (UNFCCC), usvojenoj 1992. godine i označava promene u sastavu globalne atmosfere, direktno ili indirektno uslovljene ljudskim aktivnostima, koje utiču na kolebanja klime, posmatrano tokom uporedivih vremenskih perioda.

Za pojam klimatskih promena, vezuje se i takozvani efekat staklene bašte. Gasovi sa efektom staklene bašte imaju sposobnost da apsorbiraju i ponovo emituju sunčeve zrake velike talasne dužine i infracrveno zračenje. Usled navedene sposobnosti, sunčevo zračenje ne napušta atmosferu, već se vraća se nazad na površinu Zemlje izazivajući dodatno zagrevanje u nižim slojevima atmosfere. Na ovaj način dolazi do efekta globalnog zagrevanja. Prema istraživanjima NASE, prosečna globalna temperatura na Zemlji je porasla za 1,1 °C u odnosu na 1880. godinu. Glavnim uzročnikom klimatskih promena smatraju

se emisije ugljen-dioksida, zatim metana, azotsuboksida i freona.

Koncentracija gasova sa efektom staklene bašte u atmosferi zavisi od količine emisije gasova, nastalih prirodnim pojavama i ljudskim aktivnostima i sposobnosti usvajanja ovih gasova od strane biljnog pokrivača.

Iako u naučnoj javnosti još uvek vlada neusaglašenost u vezi postojanja i uzroka klimatskih promena, kao i stepena uticaja ljudskog faktora na globalni klimatski sistem, međunarodna zajednica, Ujedinjene nacije, Evropska unija i Vlade država već više decenija preduzimaju aktivnosti u cilju odgovora na klimatske promene i ublažavanje njihovih posledica. U periodu od 1985. godine, usvojeni su brojni međunarodni sporazumi: Bečka konvencija i Montrealski protokol, Okvirna konvencija UN o klimatskim promenama, Kjoto protokol, Pariski dogovor, Evropski zeleni dogovor, Zelena agenda za zapadni Balkan.

U decembru 2019. godine, evropska administracija predstavila je „Zeleni dogovor“, novu razvojnu strategiju koja ima za cilj transformaciju Evropske unije u zajednicu sa resursno efikasnom i konkurentnom ekonomijom, koja će doprineti potpunom smanjenju emisije gasova staklene bašte do 2050. godine i u kojoj ekonomski rast nije povezan sa povećanjem eksploatacije prirodnih resursa.

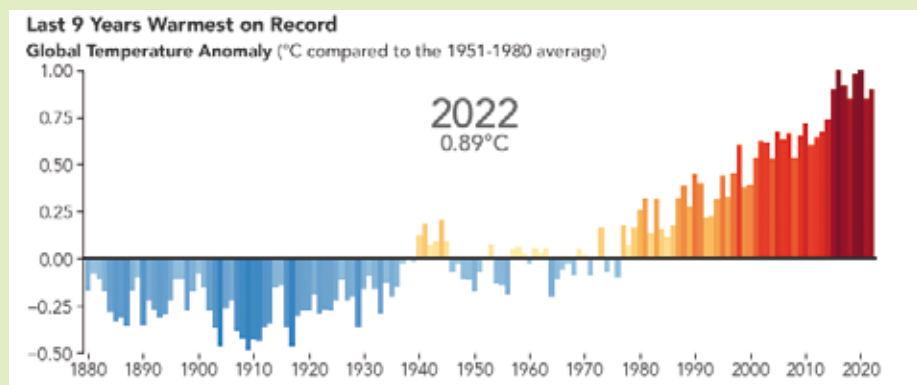
„Zeleni dogovor“ predviđa da države EU smanje emisije gasova sa efektom staklene bašte za 55% do 2030. godine i da Evropa postane klimatski neutralan kontinent do 2050. godine. U skladu s tim ciljem, predložene su i konkretne mere koje se odnose na oblast klime, energetike, cirkularne ekonomije, građevinarstva, transporta, poljoprivrede. Mere obuhvataju uvođenje novih propisa i reviziju postojećeg zakonodavstva.

UGLJENIČNI OTISAK

Rast globalne populacije značio je i povećanu potražnju za hranom, odećom, opremom i uređajima, vozilima i drugim proizvodima za koje je trebalo proizvesti sirovine, iste preraditi i na kraju gotov proizvod dovesti do potrošača. U svim navedenim aktivnostima, emituje se određena količina gasova sa efektom staklene bašte. Merilo za vezane količine emitovanih gasova je ugljenični otisak.

Ugljenični otisak je ukupna količina gasova sa efektom staklene bašte, proizšla od strane pojedinca, organizacije, događaja ili proizvoda. U obračun ugljeničnog otiska uključuju se direktne emisije, poput onih koje nastaju sagorevanjem fosilnih goriva u proizvodnji, grejanju i transportu, kao i emisije potrebne za pro-

izvodnju električne energije povezane s potrošnjom robe i usluga.

Metodologija kojom se izračunava ugljenični otisak određenog proizvoda ili aktivnosti, naziva se analiza životnog ciklusa (LCA). Ugljeničnom otisku najviše doprinosi: proizvodnja električne energije upotrebom fosilnih goriva, rudarstvo, proizvodnja i prerada metala, proizvodnja cementa, hemijska i petrohemijska industrija, prevoz ljudi i dobara, krčenje šuma zbog širenja poljoprivrednog zemljišta.

Sve veći broj kompanija utvrđuje ugljenični otisak svojih proizvoda, u cilju:

- Poboljšanja konkurentnosti,
- Olakšavanja praćenja performansi i napretka u smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte,
- Smanjenja troškova,
- Zadovoljenja zahteva zainteresovanih strana.

Kako se može smanjiti ugljenični otisak?

- Štednjom energije i vode,
- Korišćenjem energije iz obnovljivih izvora,
- Kupovinom proizvoda koji su izrađeni od recikliranih materijala i uz upotrebu obnovljivih resursa,
- Upotrebom proizvoda koji se mogu reciklirati,
- Upotrebom proizvoda bez ambalaže ili sa što manje ambalaže,
- Korišćenjem javnog prevoza,

- Smanjenjem količine generisanog otpada.

Kalkulatori za proračun ugljeničnog otiska su dostupni na internetu. Lični i porodični ugljenični otisak se može izračunati na internet stranici:

<https://offset.climateneutralnow.org/footprintcalc>.

Kako potrošači postaju svesniji značaja klimatskih promena, sve je veća potražnja za robom i uslugama sa smanjenim ugljeničnom otiskom.

MEHANIZAM ZA PREKOGRANIČNO PRILAGOĐAVANJE UGLJENIKA – CBAM

U cilju uspešnog dostizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine, Evropska unija će od 2026. godine postepeno uvoditi mehanizam za prekogranično oporezivanje proizvoda koji se uvoze iz trećih zemalja na tržište EU, pri čijoj proizvodnji se emituju velike količine gasova sa efektom staklene bašte. Na listi roba za oporezivanje nalaze se: cement, gvožđe i čelik, aluminijum, đubrivo, električna energija.

ZELENA AGENDA

Tekst: **Jelena Matić, Direktor Sektora kvaliteta**

Zaštita životne sredine, smanjenje zagađenja i održivo poslovanje, važan je cilj Impol Sevala. Naša kompanija svakodnevno preduzima mere u cilju unapređenja upravljanja životnom sredinom. Neke od aktivnosti koje smo preduzeli u prethodnom periodu su: formiranje magacinskog prostora za odlaganje kontaminirane ambalaže, odvajanje i posebno zbrinjavanje potrošenih krpa, pucvala i asorpcionih sredstava. Akcionim planom koji treba da se realizuje u narednim godinama, predvideli smo niz mera koja će smanjiti uticaj proizvodnih aktivnosti na životnu sredinu. Najznačajnije mere su: Projekat separatnog odvođenja sanitarnih i atmosferskih otpadnih voda sa ugradnjom separatora ulja i masti za tretman potencijalno zauljenih atmosferskih voda; Zamena livne baterije L1 sa novom livnom baterijom usklađenom sa BAT zahtevima; Instalacija postrojenja za otprašivanje dimnih gasova sa peći za topljenje i livenje u PJ Livnica; Instalacija postrojenja za filtriranje i sakupljanje emulzionih isparenja sa valjačkog stana V-2; Instalacija postrojenja za sakupljanje i rektifikaciju uljnih para valjačkih stanova V-3 i V-4; Projekat praćenja potrošnje energenata.

Pored investicija koje su predviđene akcionim planom, preduzimamo i mere u cilju usklađivanja sa Zelenom agendom. Prva aktivnost koju smo preduzeli je povećavanje udela sekundarnih sirovina u proizvodima, čime se značajno smanjuje ugljenični otisak.

U cilju usklađivanja sa navousvojenim propisima Evropske unije, preduzeli smo aktivnosti na izradi analize životnog ciklusa proizvoda i pripremamo se za izveštavanje o vezanim količinama ugljen-dioksida u proizvodima (CBAM).

Pored navedenih aktivnosti, sprovodimo pripreme za uvođenje sistema upravljanja životnom sredinom ISO 14001:2015.

DOBAR, SLOŽAN TIM U MNOGOME OLAKŠAVA ORGANIZACIJU RADA

Tekst: **Darko Vasiljević, Saradnik za kadrovske poslove**

O poslu poslovođe u PJ Livnica i o načinu i izazovima u organizaciji rada razgovarali smo sa Poslovodnom proizvodnje PJ Livnica, Nikolom Nenadićem.

KOLIKO DUGO STE POSLOVOĐA PROIZVODNJE PJ LIVNICA I KOLIKO VREMENA VAM JE BILLO POTREBNO DA SE PRILAGODITE PROMENAMA KOJE JE NOSIO PRELAZAK NA TO MESTO?

Na ovim poslovima sam već otprilike godinu i po dana. Mislim da sam posle godinu dana počeo da se osećam prirodno u toj ulozi, odnosno da prestanem da gledam na moje radno mesto kao na nešto novo, promenu u koju se treba uklopiti. Veliku razliku i mogućnost za lakše uklapanje donela mi je funkcionalna osposobljenost za to radno mesto, odnosno prilika da menjam druge poslovođe u određenim delovima njihovog posla, što mi je dalo neposredan uvid i dragoceno iskustvo. Bilo bi mnogo teže krenuti od nule, bez ikakvog prethodnog iskustva, što bi se verovatno odrazilo i na sam posao.

DA LI STE, KAO POSLOVOĐA, MORALI DA PROŠIRUJETE SVOJE ZNANJE O POSLOVIMA U PJ LIVNICA?

Već sam bio dobro upoznat sa većinom poslova u proizvodnji PJ Livnice, što je neophodno da bi se mogao organizovati rad. Ako moram nešto konkretno da izdvojim, bilo je potrebno da naučim više o karti šarže. Takođe, morao sam da učim i prilagodim se radu u kompjuterskim programima.

KOJE SU KLJUČNE OSOBINE KOJE POSLOVOĐA MORA DA POSEDUJE DA BI USPEŠNO ORGANIZOVAO RAD, PO VAŠEM MIŠLJENJU?

Prvo i osnovno, mora biti sposoban da organizuje svoje vreme i uspostavi prioritete. Podjednako je bitno i da „ume sa ljudima“, odnosno da nije konfliktna osoba, da razume radnike, i ima pravi pristup i toleranciju u određenim situacijama. Postoji još jedan preduslov, koji ne zavisi direktno od poslovođe, ali dosta utiče na njegov rad. Neprocenljivo je kada zaposleni u smeni dobro poznaju svoj posao. Dobar, složan tim u mnogome olakšava organizaciju rada.

KOLIKO ODSUSTVA ZAPOSLENIH UTIČU NA ORGANIZACIJU I KOJA VRSTA ODSUSTAVA VAM ZADAJE NAJVIŠE PROBLEMA?

Odsustva, planirana i neplanirana su neminovnost svakog posla i organizacija mora da im se prilagodi. Godišnji odmor, plaćena odsustva ili korišćenje sati preraspodele se mogu planirati unapred i dogovarati sa zaposlenima koji ih koriste. Samim tim, lakše je organizovati rad kada unapred znate ko će biti odsutan i tačno vreme odsustva tog zaposlenog. Sa druge strane, bolovanja su u potpunoj suprotno-

sti. Zaposleni ne može unapred znati kada, iz zdravstvenih razloga, neće biti sposoban za rad. Situaciju dodatno otežava to što se nekada ne zna ni koliko će odsustvo zbog bolovanja trajati, tako da ne znate koliko dugo nećete moći da računate na tog zaposlenog. Još jedna loša strana neplaniranih odsustava, poput bolovanja, je što mogu da utiču, odnosno pomeraju planirana odsustva jer zaposleni koji je planirao odsustvo mora da nadomesti nenadani izostanak kolege.

KOLIKO UNAPRED JE MOGUĆE ORGANIZOVATI RAD BEZ VEĆIH PROMENA I ODSUTAPANJA, ODNOSNO NA KOJI PERIOD SE VI FOKUSIRATE KAO REALAN ZA PLANIRANJE?

Planiranje se mora vršiti na dnevnom nivou, odnosno danas za danas. Već smo pomenuli odsustva, pogotovo neplanirana, kojima se moramo prilagođavati. Postoje i drugi faktori koji utiču na to, da iako generalno znamo šta nas očekuje u predstojećem periodu, na dnevnom planu, nijedan dan nije isti. Izuzeci su veći poslovi koji ne spadaju u svakodnevne, kao što je, na primer, čišćenje jame koje se planira sedam ili više dana unapred.

DA LI ĆE, I KOLIKO, DIGITALIZACIJA OLAKŠATI VAŠ POSAO U BUDUĆNOSTI?

Digitalizacija je promena. Kao i svaka druga promena u početku sigurno neće biti lako navići se i menjati neke ustaljene navike u radu. Ipak, dugoročno, ja sam optimista po tom pitanju, sa uverenjem da će, kada ta promena postane ustaljena svakodnevnica pokazati benefite koji će rad učiniti efikasnijim i sa manje nužnih, a možda nepotrebnih koraka koji oduzimaju vreme.

PLANIRANJE OBRAZOVNIH POTREBA ZAPOSLENIH

Tekst: **Sanja Didanović, Vodeći saradnik za razvoj i obrazovanje kadrova**

Da li je, kako i koliko obrazovanje i učenje odraslih prepoznato i iskorišćeno kao mehanizam prilagođavanja i prevazilaženja efekata krize u domenima ličnog i profesionalnog života? Inspirisani ovim i sličnim pitanjima profesori i istraživači Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu objavili su zbornik: *Život u kriznim vremenima-andragoški pogledi*, 2021.godina.

U okviru Zbornika predstavljen je, između ostalih, i naučni rad: *Strategije razvoja ljudskih resursa u periodu nesigurnosti i krize*, autorke Kristinke Ovesni, redovnog profesora na Odeljenju za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta. U radu je analiziran sadržaj 24 od 55 odabranih relevantnih tekstova objavljenih do sredine maja 2021.godine u vodećim međunarodnim časopisima, koji publikuju članke iz oblasti razvoja ljudskih resursa. U ukupno 9 ponuđenih, iskristalisanih strategija, kao značajan strateški faktor pominje se obrazovanje i razvoj zaposlenih.

Predstavljeni istraživački radovi u Zborniku ukazuju na pozicioniranje i značaj **uloge učenja i obrazovanja pojedinaca u prevenciji i prevazilaženju negativnih efekata kriza u brojnim poslovnim i životnim domenima**.

U tom kontekstu, napred navedeni i mnogi drugi naučno verifikovani podaci, služe nam kao potvrda našeg dosadašnjeg delovanja, kontinuiranog ulaganja u obrazovanje zaposlenih, ali i **strategijski putokaz za dalje razvojno opredeljenje ljudskih resursa vezano za oblast obrazovanja i razvoja zaposlenih**, koje će, između ostalog, biti usmereno i na povećanje kontinuirane uskostručne edukacije visokoobrazovanog kadra, menadžmenta i vođa projekata, povećanje broja sati koje zaposleni provode na edukacijama, unapređivanju mentorstva i drugo.

Imajući to u vidu, poštujući principe i smernice planiranja u skladu sa zahtevima relevantnih standarda, velika pažnja se posvećuje izradi Plana obrazovanja kadrova. Procedura prikupljanja obrazovnih potreba za 2024.godinu je u toku.

I u prethodnim brojevima Sevala smo se doticali teme planiranja obrazovanja zaposlenih u Impol Sevalu, kao jedne od najbitnijih faza obrazovnog ciklusa, ali nije na odmet ponoviti glavne smernice u tom procesu kojima bi direktori organizacionih celina trebalo da se rukovode, a to su: planirana nabavka nove opreme, usvajanje novih tehnologija, inovacije u proizvodima, procesima, organizaciji rada, obrazovne aktivnosti u vezi sa planom karijere zaposlenih, funkcionalna osposobljavanja zaposlenih, koji bi u slučaju planiranih i neplaniranih odsutnosti zaposlenih po raznim osnovama, mogli biti njihova adekvatna zamena i druge aktivnosti koje po svojoj prirodi zahtevaju i dodatna znanja i veštine zaposlenih, a takođe, treba uzeti u obzir i brze promene koje se dešavaju u svetu rada, a koje nameću potrebu kontinuiranog razvoja svih zaposlenih.

Prema zvaničnim pokazateljima procesa Ljudski resursi, duži niz godina identifikuje se problematika neadekvatnog planiranja

obrazovanja zaposlenih, što može negativno uticati na obezbeđenje odgovarajućih ulaza i pripreme u Ljudskim resursima vezano za sprovođenje obrazovne aktivnosti, kao i na samo oblikovanje i izvođenje obuke, praćenje primene naučenog i odgovarajuće evaluacije, što efikasnost i efektivnost samog obrazovnog procesa može spustiti na niži nivo. „Obučavanje koje je pogrešno usmereno ili nije u skladu sa određenim potrebama pojedinca i organizacije može biti gore nego da uopšte nema obučavanja“ (Pejatović&Pekeč, 2011.)

Stoga koristim priliku da još jednom skrenem pažnju na potrebu uzimanja svih relevantnih, napred navedenih činjenica i smernica u iskazivanju obrazovnih potreba zaposlenih.

U tom procesu, kao pomoćno sredstvo direktorima prilikom iskazivanja obrazovnih potreba ponudili smo i anketni upitnik za zaposlene, radi prikupljanja njihovih mišljenja o potrebi uključivanja u obrazovne aktivnosti, što delom može olakšati, ali i pomoći u realnijem sagledavanju obrazovnih potreba zaposlenih, koje bi bile u funkciji sticanja, očuvanja ili razvijanja kompetencija (znanja, veština, sposobnosti, stavova, ponašanja ili tehničkih veština) zaposlenih.

Prethodna pandemijska, pa i sve druge aktuelne krize ukazuju na potrebu redefinisavanja stratejskog delovanja na području ljudskih resursa, u kome, ništa manje značajno mesto zauzima i provera postojećih modela obučavanja i razvoja i neophodnih kompetencija zaposlenih. Na pitanje kako se nositi sa trenutnom, a i svim budućim kriznim situacijama, kao jedno od ključnih alata je okretanje obrazovanju i učenju. Stoga, u narednom periodu predstoji podizanje obrazovnog procesa na viši nivo, bilo da se radi o njegovoj ulozi kao „kreatoru kvaliteta“ ili „korektoru kvaliteta“, pri čemu zaposleni ni u jednom trenutku neće biti „prepušteni sami sebi“, nego će biti deo jednog stratejskog pristupa kroz naučno oblikovane i usmerene aktivnosti učenja i razvoja, koje će, kao i do sada pružati zaposlenima mogućnosti za učenje koje će ih osnažiti za bolju komunikaciju, efikasno rešavanje problema, inovativnost, spremnost da sopstveno znanje primene i podele sa drugima i slično.

Umesto zaključka navodim jedan od ključnih stavova sa Sedme međunarodne konferencije o obrazovanju odraslih, održane u junu 2022.godine u Marakešu sa ciljem osmišljavanja daljeg plana promovisanja učenja i obrazovanja odraslih do 2030.godine, a to je isticanje „važnosti uspostavljanja kulture celoživotnog učenja na radnom mestu, kako bi zaposleni imali sigurnost, obavljali svoj posao na adekvatan način, prilagodili se novim zahtevima na poslu ili ostvarili lični razvoj i ispunjenje“, pri čemu 142 države učesnice Konferencije jednoglasno pozivaju poslodavce da investiraju u učenje i obrazovanje odraslih na radnom mestu.

IMPOL SEVAL NA 29. DRINSKOJ REGATI

U organizaciji Samostalnog sindikata Impol Seval-a, a pod pokroviteljstvom Impol Seval-a i Samostalnog sindikata, oko 50 zaposlenih učestvovalo je na 29. Drinskoj regati koja je održana 22.07.2023. godine.

Oko 1 500 plovila i oko 20 000 ljudi učestvovalo je ove godine na spustu rekom Drinom od hidroelektrane „Perućac“ do Rogačice, u čast i uspomenu na stare splavare kojima je to nekada bio jedini način transporta ljudi i robe.

Zaposleni Impol Seval-a su imali priliku da uživaju u prelepoj prirodi sa splava sačinjenog od drvenih brvana i oblica. Za sve zaposlene, učesnike regate, obezbeđen je prevoz, doručak na splavu i ručak na pristaništu. Najveći karneval na vodi, na jednoj od naših najlepših reka, učinio je da se jedan tropski dan pretvori u doživljaj za pamćenje.

VELJKO PETROVIĆ

Sektor kvaliteta

Obrazovanje: Tehničar za kontrolu u metalurgiji

Mesto stanovanja: Užice

Zaposlena u Impol Seval-u od: 2021. godine

Trenutno na poslovima: Kontrolor i analitičar mehaničkih ispitivanja II

Šta je ono zbog čega ste zasnovali radni odnos u ovom Društvu?

U tom momentu Impol je već dugi niz godina bio na dobrom glasu kao stabilna firma sa sigurnom budućnošću za svoje zaposlene.

Šta Vam se sviđa na poslu koji obavljate?

Raznovrsnost poslova koji uz dobru dinamiku ne dozvoljavaju da se upadne u kolotečinu.

Porodica?

Supruga

Slobodno vreme/hobi?

Obilazak i upoznavanje Srbije

Hrana koju najviše volite?

Praseće pečenje

Kako biste opisali sebe u tri reči?

Druželjubiv, marljiv, pouzdan

Vaša poruka zaposlenima?

Sloga kuću gradi, dokle god smo složni i ujedinjeni, naša kuća će ostati jaka i stabilna.

ALEKSANDAR MILOŠEVIĆ

PJ Livnica

Obrazovanje: Livac

Mesto stanovanja: Užice

Zaposlen u Impol Seval-u od: 2019. godine

Trenutno na poslovima: Topioničar I

Šta je ono zbog čega ste zasnovali radni odnos u ovom Društvu?

Kao i mnogi drugi, želeo sam da radim u firmi koja je stabilna i pruža finansijsku sigurnost svojim zaposlenima

Šta Vam se sviđa na poslu koji obavljate?

Način na koji zaposleni sa kojima sarađujem čine jedinstvenu i složnu celinu.

Porodica?

Oženjen, dvoje dece.

Slobodno vreme/hobi?

Šetnje u prirodi

Hrana koju najviše volite?

Roštilj.

Kako biste opisali sebe u tri reči?

Vredan, društven, komunikativan.

Vaša poruka zaposlenima?

Marljivost i upornost se uvek isplate. Takođe, da bi nastavili da obavljamo posao kako treba, moramo voditi računa o svojoj i bezbednosti drugih zaposlenih.

IVAN MITRIĆ
PJ Valjaonica

Obrazovanje: Stolar

Mesto stanovanja: Užice

Zaposlen u Impol Seval-u od: 2013. godine

Trenutno na poslovima: Radnik na ambalaži i popravci stolarije

Šta je ono zbog čega ste zasnovali radni odnos u ovom Društvu?

Tražio sam poslodavca koji poštovati moja prava i time mi dati sigurnost i stabilnost u životu.

Šta Vam se sviđa na poslu koji obavljate?

Odnos sa kolegama i poverenje da će svako uraditi svoj deo posla profesionalno, što moj posao čini lakšim.

Porodica?

Oženjen, troje dece.

Slobodno vreme/hobi?

Muzika.

Hrana koju najviše volite?

Riba.

Kako biste opisali sebe u tri reči?

Odgovoran, precizan, pedantan.

Vaša poruka zaposlenima?

Verujem da je najbitnije biti dobar čovek, biti dobar prema drugim ljudima i na taj način izvlačiti dobrotu iz drugih. Na taj način svi postajemo bolji ljudi.

MOMO POPOVIĆ
PJ Valjaonica

Obrazovanje: Mašinbravar

Mesto stanovanja: Buar

Zaposlen u Impol Seval-u od: 2001. godine

Trenutno na poslovima: Rukovalac u proizvodnji II

Šta je ono zbog čega ste zasnovali radni odnos u ovom Društvu?

Moj otac je bio zaposleni Impola. Prirodno je da, znajući iz prve ruke o kakvoj firmi se radi, Impol bude moj izbor.

Šta Vam se sviđa na poslu koji obavljate?

Pored dobrog kolektiva, sve više cenim poštovanje osmočasovnog radnog vremena.

Porodica?

Supruga i sin

Slobodno vreme/hobi?

Boravak u prirodi

Hrana koju najviše volite?

Gulaš

Kako biste opisali sebe u tri reči?

Perspektivan, vredan, pozitivan

Vaša poruka zaposlenima?

Dovoljno dugo radim u ovom Društvu da mogu sa sigurnošću da kažem, uz kolektiv kakav mi imamo, uspesi su zagantovani.

PROCES PROIZVODNJE U IMPOL SEVAL VALJAONICA AL

Tekst: **Darko Vasiljević**, Saradnik za kadrovske poslove

Društvo, kao i svaki kompleksan, živ organizam funkcioniše sa više zasebnih celina u svom sastavu. Svaka od tih celina samostalno obavlja poslove za koje je zadužena i svaka ima jasnu namenu i ulogu u procesu proizvodnje. Međutim, gledajući iz individualne perspektive radnika ili osobe koja nije zaposlena u Društvu, malo je teže sagledati sve veze koje se ostvaruju između organizacionih celina i razumeti koliko uticaja imaju jedni na druge. Ovom prilikom ćemo pokušati da sagledamo čitav proces koji se odvija proizvodnji. Da bi smo to bolje uspeali, razgovarali smo sa pojedinim zaposlenima iz tog procesa.

Šaržiranje i legiranje je osnovna znanost pri obavljanju tih radnji je vođenje računa o sopstvenoj i bez

Mi smo upućeni na Sektor mašina sa vagarima i skladištima u M zna svakodnevnica za nas.

Obavezno je biti dobro upoznat sledi nakon posla koji obavljamo kidan i mora se planirati unapred. količina metala je potrebna da se treba ostaviti u peći jer se peć ne čina šarže varira.

Milomir Panić – Topioničar I

Mišljenja sam da ne samo moj deo posla, već ceo proces proizvodnje za cilj ima striktno poštovanje zahteva kvaliteta i pridržavanje pravila za bezbedan rad, kako bi konačan proizvod zadovoljio želje kupaca, a nezgode koje bi ometale organizaciju rada ili dovele zaposlene u opasnost svedene na minimum.

Na osnovu već rečenog, usko sarađujemo sa Sektorom kvaliteta (Kontrolor i analitičar mehaničkih ispitivanja), kao i sa sektorom Tehnologije i tehnološkog razvoja oko mehaničkih osobina materijala.

Potrebno je maksimalno biti upoznat, pogotovu sa procesima u PJ Livnica i PJ Valjaonica koji prethode poslovima koje ja obavljam. Sa druge strane, zbog neposredne saradnje, moramo biti poprilično upućeni i u poslove koji se obavljaju na pakovanju gotovih proizvoda.

Milanko Nedić – Rukovalac u proizvodnji I

Sval jedno im va kvalit načan pr

Sara nom ogle nologije plana pr

Iz m upoznat sa valjač da li je tr druge ne do gotov

Aleksandar Valjaonik

Osnova svakog posla je dobra priprema. U mom slučaju to je priprema za bojenje koja se sastoji od stavljanja boje na mešanje, pripremanje određenog viskoziteta boje, nulovanje valjaka i seta za bojenje za rad. Što se samog procesa bojenja tiče, izuzetno je bitno čuvanje recepata.

Iako PJ Linija za bojenje sarađuje sa više organizacionih celina, poslovi na kojima sam raspoređen zahtevaju najviše saradnje sa Sektorom marketinga, tačnije sa Centralnim magacinom iz koga trebujemo boju, razređivače, metal-etil ketone...

Vrlo je bitno poznavati specifikacije nebojenih traka, jer moguća oštećenja trake mogu dovesti do oštećenja valjaka. Takođe, dobro poznavanje traka je neophodno da bismo ih pravilno obojili.

Milenko Pašić – Rukovalac u komori za bojenje I

UMINIJUMA A.D. SEVOJNO

v posla Topioničara. Preci-
od ključnog značaja kao i
bednosti kolega oko sebe.
rketinga. Konkretno, sarad-
Magacinu sirovina je obave-

nat sa svime što prethodi i
Proces topljenja je nepre-
Koje legure dobijamo, koja
e prelije i koliko materijala
prazni u potpunosti, a koli-

Najbitnija je priprema pred livenje, jer je osnov za sav
ostali rad. Hemijski i mehanički kvalitet bloka zavisi od toga
da li je priprema izvedena kako treba i greške u tom segmen-
tu procesa se moraju izbegavati. Takođe, dosta pažnje se
mora obratiti i na pripremu livnih uređaja.

Najviše sarađujemo sa laboratorijom, odnosno Sekto-
rom kvaliteta gde se šalju uzorci pre livenja.

Neophodno je biti upućen od samog šaržiranja zbog
daljeg postupka obrade metala (argoniranje), bitno je znati
dimenzije blokova. Temperature se moraju uskladiti radi na-
stavka obrade metala, odnosno livenja.

Dejović Branko – Livac I

ki aspekti posla je bitan, a svi oni za-
aju za cilj postizanje određenih zahte-
eta koji moraju biti ispunjeni da bi ko-
izvod zadovoljio zahteve kupca.

adnja sa drugim sektorima se uglav-
eda u radu sa kolegama iz Sektora teh-
i tehnološkog razvoja oko procesnog
izvodnje.

og iskustva, najbitnije je biti potpuno
sa poluproizvodom koji do mene stiže
kog stana V2. Potrebno je prepoznati
aka pravilno namotana i da li ima neke
dostatke pre nego što nastavi svoj put
og proizvoda.

**Arsović – Rukovalac HVS PJ
ca I**

Najviše pažnje se posvećuje poštovanju
zahteva kvaliteta. Naravno, kao i u svakom dru-
gom segment procesa proizvodnje neophodno
je pridržavati se mera bezbednosti i zdravlja na
radu kako bi se rizik od povreda i drugih nezgo-
da sveo na minimum.

Sem sa kolegama iz PJ Valjaonica usko
sarađujemo sa Sektorom tehnologije i tehnolo-
škog razvoja kako bi se unapredila i poboljšala
tehnologija valjanja.

Idealno bi bilo poznavati ceo proces, od
početka do kraja, u potpunosti. Za mene, kon-
kretno bitno je da znam koja legura se valja, za-
tim dijagram zagrevanja blokova. Ako blok nije
dobro zagrejan ne može se postići zahtevani
kvalitet. Još jedan primer je poznavanje hemij-
skog sastava emulzije što je posao Rukovaoca
uljne i emulzijske stanice.

**Mandić Goran – Rukovalac TVS PJ Valja-
onica I**

Ovde, u Magacinu gotovih proizvoda najviše pažnje se posvećuje odgo-
varajućem skladištenju robe, tako da ne bude oštećena i da bude otpremlje-
na uredno upakovana, po zahtevima kupca.

Neposredni saradnici su nam zaposleni na pakovanju gotovih proizvoda
u okviru PJ Valjaonica. Uspešno obavljanje našeg posla u mnogome zavisi od
ažurnog pakovanja, popravki oštećenog ili lošeg pakovanja, zameni najlona
i slično.

Za nas je obavezno da poznajemo osobine proizvoda koji preko nas
odlaze kupcima. Poznavanje legura koje se koriste, dimenzija i generalno
celog procesa koji proizvod prolazi u proizvodnji bitno je radi prepoznavanja
da li gotov proizvod odgovara zahtevima kupca.

Marko Milutinović – Organizator poslova u MGP

ZANIMLJIVOSTI O ALUMINIJUMU

1. Aluminijum je prvi put izdvojen čist 1827. godine od strane Fridriha Velera.
2. Ime elementa je izvedeno iz latinske reči alumen, što znači stipsa.
3. Atomski broj aluminijuma je 13
4. Aluminijum čini približno 8% zemljine kore.
5. Zbog veoma složenog načina dobijanja, kada je otkriven aluminijum, njegova vrednost bila je veća od vrednosti zlata.
6. Budući da nije plemeniti metal, i samim tim hemijski reaguje u dodiru sa vazduhom, aluminijum se prekriva slojem oksida koji ga štiti od korozije.
7. Francuski car Napoleon III, na svom dvoru priredio je banket na kome su članovi carske porodice i najvažniji gosti koristili pribor za jelo od aluminijuma, dok su se ostali morali zadovoljiti zlatnim priborom.
8. Korund, čija molekulska formula glasi Al_2O_3 je prirodni mineral staklastog do dijamantskog sjaja, koji, u zavisnosti od primesa, može dobiti crvenu (rubin), plavu (safir) ili neku drugu boju.
9. Aluminijum je najzastupljeniji metal na Zemlji. U odnosu na druge elemente, po količini, nalazi se na trećem mestu iza kiseonika i silicijuma.
10. Na Zemlji, aluminijum se ne može naći čist u prirodnom obliku. Na uzorcima tla sa Meseca nađena su zrnca čistog aluminijuma.

HUMANITARNI TURNIR U FUDBALU „SRCEM ZA KOSMET“

Pod pokroviteljstvom Samostalnog sindikata Impol Seval-a naša fudbalska ekipa uzela je učešće na humanitarnom turniru „Srcem za Kosmet“ koji je održan od 04. do 13.08.2023. godine na fudbalskom terenu u Velikom parku. Fudbaleri Impol Seval-a pokazali su dobru igru i osvojili odlično III mesto u konkurenciji 19 ekipa. Naši fudbaleri su u polufinalu utakmicu izgubili „na penale“, dok su u meču za bronzanu medalju pobedili ekipu „Skale“ sa rezultatom 3:0.

Fer i korektnim sportskim ponašanje fudbaleri su na najbolji mogući način predstavljali našu fabriku na ovoj lepoj, humanitarnoj sportskoj priredbi.

NAŠI PENZIONERI

Radojka Obradović – Zasnovala je radni odnos u Društvu 21.06.1989. godine. U penziju je otišla 14.08.2023. godine, sa poslova Komerčijalista direktne prodaje I

Dušan Šmakić – Zasnovao je radni odnos u Društvu 14.06.1985. godine. U penziju je otišao 14.08.2023. godine, sa poslova Radnik elektro održavanja PJ Livnica

IN MEMORIAM

Marko Jokić – Zasnovao je radni odnos u Društvu 05.06.2013. godine. Preminuo je dana 19.08.2023. godine. Marko je obavljao poslove Šamotera.

POZDRAV LETU

Najtoplije godišnje doba, koje većinu asocira na godišnji odmor i odlazak na more, počinje u junu, letnjom dugodnevnicom, traje čitav jul i avgust i završava se u septembru, ali samo za stanovnike severne hemisvere naše planete. Na južnoj polulopti leto počinje u decembru, traje ceo januar i februar i završava se u martu.

Kada uđemo u najvrelije mesece, ne treba previše da se žalimo na temperaturu, jer smo i dalje daleko od 56,7 stepeni celzijusa, što je, zvanično, najviša temperatura izmerena u istoriji. Ovaj rekord je zabeležen 10. jula 1913. godine u Dolini smrti u Kaliforniji, SAD. Najviša temperatura ikada u Srbiji izmerena je 24.07.2007. godine u Smederevskoj Palanci i iznosila je 44,9 stepeni celzijusa.

Ginisova knjiga rekorda beleži još neke rekorde vezane za leto. Najveći bazen na svetu nalazi se u Čileu, ima morsku vodu, dug je 1.013 metara i zauzima površinu od 8 hektara. Najduži peškir za plažu predstavljen je 2010. godine na Kanarskim ostrvima. Bio je dugačak 87, a širok 25 metara. Sledeće godine, 11.000 volontera učestvovalo je u stvaranju peščane skulpture na obali Baltičkog mora, koja je sa dužinom od 27,3 kilometara upisala Nemačku u Ginisovu knjigu rekorda. Parada bikinija, održana u Kini 2012. godine brojala je 1085 učesnika i time postala najduža parada te vrste u istoriji. Iste godine, u Australiji, 1006 ljudi učestvovalo je u postavljanju još jednog neobičnog rekorda – najveći broj ljudi koji istovremeno nanose kremu za sunčanje.

Imena letnjih meseci, jula i avgusta, ustanovljena su u čast Gaja Julija Cezara, vojskovođe i državnika Rimske republike i njegovog naslednika, Gaja Oktavijana Augustusa, prvog cara Rimskog carstva. Ova dva meseca jedinstvena su još i po tome što oba, iako uzastopni imaju po 31 dan.

Izvršni urednik: Danijela Smiljanić

Članovi redakcije: Ninko Tešić, Danijela Smiljanić, Dušan Prtenjak, Sanja Bosiljčić

Obradili i uredili: Danijela Smiljanić, Lazar Đokić i Darko Vasiljević

Fotografije: Lazar Đokić i privatna arhiva

Izdaje: Impol Seval a.d. Sevojno, Prvomajska bb

e-mail: pkc@impol.rs

Štampa: Grafičar Užice

Tiraž: 300 primeraka

